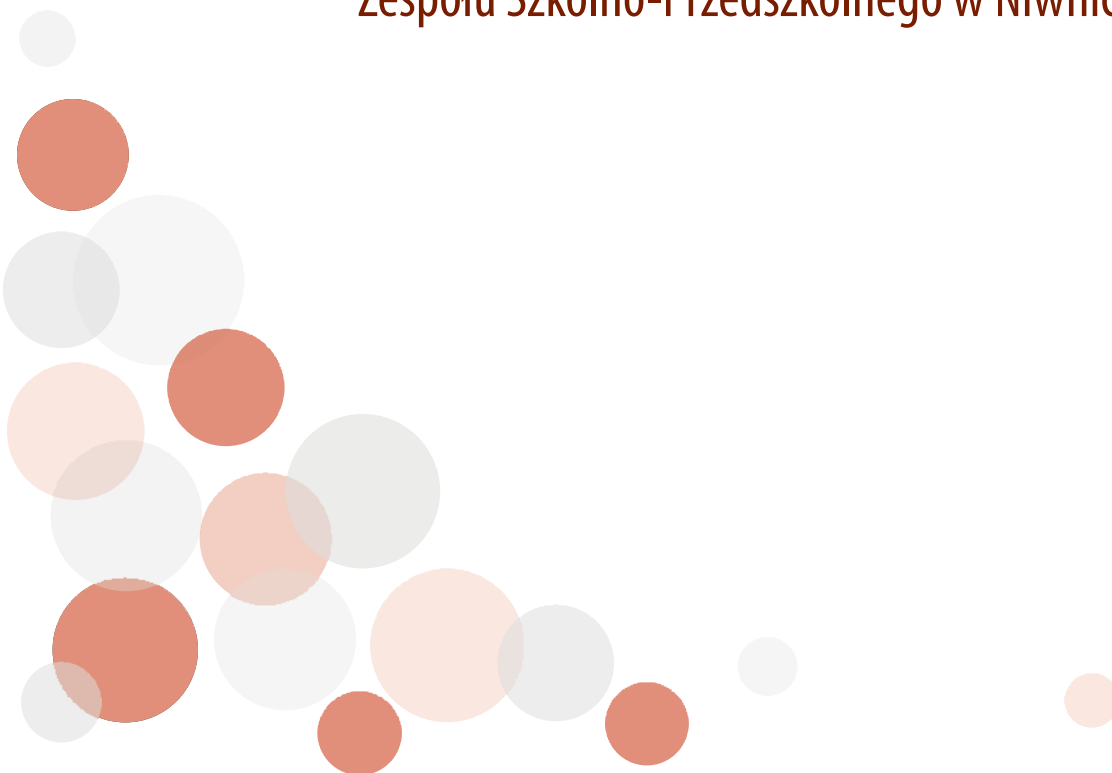

Beata Szymczakowska

Uczymy się, bawiąc

Kształtowanie kompetencji kluczowych uczniów
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Niwnicy

Tekst: **Beata Szymczakowska**

Dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Niwnicy

48-303 Nysa

Niwnica 127

tel. kom. 603 078 995

tel./faks: (77) 435 64 27

e-mail: niwnica@gzo.nysa.pl

www.zspniwnica.szkolnastrona.pl

Redakcja merytoryczna

Dorota Suchacz

Redakcja językowa i korekta

Katarzyna Majewska

Projekt okładki

Barbara Jechalska

Redakcja techniczna i skład

Wojciech Romerowicz

Warszawa 2018

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach licencji

Creative Commons 4.0 Polska (CC BY-NC)

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Materiał powstał w ramach projektu „Przywództwo – opracowanie modeli kształcenia i wspierania kadry kierowniczej systemu oświaty”.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis treści

Wstęp	3
Rozwijanie kompetencji kluczowych dzięki udziałowi w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych	4
Organizacja półkolonii	4
Zajęcia sportowe	5
Zajęcia czytelnicze	5
Zajęcia teatralne	6
Zajęcia artystyczne	6
Zajęcia informatyczne.....	7
Zajęcia regionalne	7
Zajęcia pozaszkolne	8
Podsumowanie	8

Wstęp

Jako nauczyciel i dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Niwnicy zawsze wspieram wychowanków w pokonywaniu trudności, wzmacniam ich poczucie własnej wartości oraz wiarę w swoje możliwości i umiejętności. Działania, które podejmuję, powodują, że każde dziecko ma szansę osiągnąć sukces, oczywiście na swoją miarę.

W mojej długoletniej pracy pedagogicznej priorytetem jest wdrażanie uczniów do świadomej działalności w powiązaniu z inicjatywami nauczycieli ukierunkowanymi na coraz wyższą jakość pracy szkoły. Dbam o bezpieczeństwo dzieci i stwarzam im jak najlepsze warunki do wszechstronnego rozwoju. Za jeden z najważniejszych aspektów tego ostatniego uważam dochodzenie do samodzielności poprzez podnoszenie kompetencji kluczowych.

Niezmiennie staram się mobilizować cały zespół pracowników do poszukiwania innowacyjnych rozwiązań oraz wdrażam własne pomysły umożliwiające dzieciom poszerzanie wiedzy o świecie i o sobie samych w atmosferze radości i wzajemnej akceptacji oraz zgodnie z ich zainteresowaniami, potrzebami i możliwościami percepcyjnymi. Dlatego wzięłam udział w projekcie „Przywództwo – opracowanie modeli kształcenia i wspierania kadry kierowniczej systemu oświaty”, traktując go jako nowe wyzwanie i kolejną motywację do działań oraz nowych przedsięwzięć, które opiszę w tym materiale.

Pracując w środowisku wiejskim zauważyłam, że wielu uczniów nie potrafiło zorganizować sobie czasu wolnego po zajęciach w szkole. Nudzili się, przejawiali skłonności do agresji. Niektórzy z nich mieli kłopoty w nauce. W czasie wakacji większość dzieci nie wyjeżdżała ze swojej miejscowości. We wsi nie było miejsca, pomieszczenia, gdzie mogliby spotkać się z rówieśnikami, porozmawiać, zorganizować dyskotekę, pograć w piłkę czy w tenisa stołowego.

Szukając sposobów na rozwiązanie tych problemów, nawiązałam współpracę ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Rozwoju Wsi Niwnica, co dało mi możliwość pozyskania środków m.in. na prowadzenie zajęć pozaszkolnych, organizację imprez i uroczystości lokalnych oraz półkolonii. Uczestnictwo w nich z kolei przyczyniło się do rozwijania kompetencji kluczowych u uczniów – począwszy od przedsiębiorczości i innowacyjności, przez kompetencje społeczne, porozumiewanie się w języku polskim, a na świadomości i ekspresji kulturalnej kończąc. Dzięki współpracy ze stowarzyszeniem udało się również zorganizować zajęcia w świetlicach wiejskich dla uczniów dojeżdżających do szkoły,

którzy nie mogli uczestniczyć w tych odbywających się w placówce. Prowadzący je nie tylko zagospodarowywali czas wolny dzieci, by się nie nudziły, ale także wspomagały je w rozwoju ich talentów. Efektem było otrzymanie przez ZSP w Niwicy tytułu Szkoły Odkrywców Talentów.

Rozwijanie kompetencji kluczowych dzięki udziałowi w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych

Kształtowanie kompetencji kluczowych ma niebagatelne znaczenie dla rozwoju dzieci i młodzieży. W tym zakresie nasze działania zmierzają głównie do:

- podniesienia kompetencji społecznych i obywatelskich, głównie w zakresie kształtowania właściwych postaw;
- podniesienia kompetencji kulturalnych, szczególnie w zakresie kształtowania poczucia estetyki poprzez obcowanie ze sztuką i wycieczki krajoznawcze;
- rozwijania umiejętności uczenia się;
- wyrównania dysproporcji w osiągnięciach edukacyjnych uczniów;
- nauczania dzieci wyrażania swoich myśli i uczuć;
- podniesienia kompetencji informatycznych poprzez wykorzystywanie technologii informacyjnej w pracy, rozrywce i porozumiewaniu się.

Organizacja półkolonii

Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz aktywizowanie i integrowanie środowiska lokalnego daje uczniom możliwość spędzania go w ciekawy sposób i rozwoju zainteresowań. Przykładem takiego działania była organizacja wraz z jednym ze stowarzyszeń półkolonii. Wyjazdy pozwoliły uczniom poznać bliższą i dalszą okolicę, dały możliwość swobodnego wypowiadania się, uczyły działania, budowania właściwych relacji międzyludzkich, kształtowały kompetencje społeczne odgrywające ważną rolę w osiąganiu dojrzałości emocjonalnej. Dzięki osobistemu doświadczaniu i obserwacji środowiska dzieci rozwinęły umiejętność krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania i wnioskowania. Uczyły się formułować wnioski pomagające w rozwiązywaniu problemów.

Podczas półkolonii realizowany był program profilaktyczny przyczyniający się do kształtowania umiejętności interpersonalnych. Dzieci m.in. poznały sposoby rozładowywania stresu i złości oraz uczyły się prawidłowej komunikacji i asertywności. Półkolonie tradycyjnie podsumowuje festyn. Uczestnicy opowiadają

wówczas zaproszonym gościom o swoich wrażeniach, co rozwija ich umiejętność wypowiadania się w języku polskim. Przygotowują też różnego rodzaju występy i wystawę swoich prac plastycznych. Możliwość prezentacji własnych dokonań na forum przyczynia się do podniesienia ich samooceny oraz kształtuje postawę odpowiedzialności. Wszystkie te działania wspierają kreatywność dzieci, tworzą przestrzeń do rozwoju życia kulturalnego nie tylko uczniów, ale całej i społeczności, integrują środowisko lokalne.

Ciekawym przedsięwzięciem były też zajęcia zorganizowane podczas ferii zimowych pod hasłem „Zabawy ze świata”. Projekt zakończyła impreza karnawałowa, na której dzieci przedstawiały zabawy z różnych kontynentów w formie prac plastycznych czy prezentacji multimedialnych, ale też pokazywały je, wcielając się, tańcząc i inscenizując.

Zajęcia sportowe

W celu promowania aktywnego i zdrowego trybu życia organizujemy szereg zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, takich jak np.:

- „Gimnastyka dla każdego”,
- „Trzymajmy się zdrowo”,
- „Akademia tenisa stołowego”,
- „W unihoka, chodź, zagramy”.

Udział w nich z pewnością przyczynił się do kształtowania i utrwalania zachowań prozdrowotnych u dzieci oraz uświadomił im potrzebę dbania o prawidłową postawę ciała. Zajęcia sportowe wyrabiają też umiejętność koncentracji uwagi, zapewniają dużą ilość ruchu w atmosferze swobody i ekspresji twórczej. A dodatkowo sprawiają dzieciom mnóstwo radości i odprężają.

Zajęcia czytelnicze

Coraz trudniej zachęcić uczniów do czytania, sięgania po książkę. Taką szansę dawały zajęcia czytelnicze, na których dzieci rozwijały swoje zainteresowania. Korzystały z zasobów biblioteki szkolnej, ale też różnych źródeł informacji, takich jak: internet, encyklopedie, biografie. Zajęcia wspomagały rozwój mowy. Dzieci ćwiczyły pamięć odtwórczą poprzez naukę wierszy, odgrywanie różnych ról i scenek, miały także możliwość uczestniczenia w konkursach recytatorskich. Wykonywane zadania kształtowały umiejętność wypowiadania się w różnych sytuacjach z dbałością o poprawność językową.

Przeprowadziliśmy kilka akcji zachęcających do czytania, m.in.:

- „Czytajmy razem”,
- „Zamień książkę na lapbooka”,
- „Książkomaniacy”.

Zajęcia teatralne

Kolejnym sposobem na rozwijanie kompetencji kluczowych były zajęcia teatralne:

- „Magiczny teatr kamishibai”,
- „Sposób na nudę”.

Pobudzały one ciekawość związaną z poznawaniem innych kultur, rozwijały kompetencje językowe, przygotowywały do samodzielności w procesie uczenia się języka angielskiego i umacniały wiarę we własne możliwości językowe, co zwiększyło motywację do nauki. Uczestnictwo w zajęciach zapewniło dzieciom dodatkowy kontakt z językiem obcym, umożliwiło zastosowanie go jako narzędzia podczas wykonywania prac plastycznych i przygotowywania inscenizacji. Użycie autentycznych tekstów interesujących dzieci uruchomiło w nich naturalne procesy przyswajania języka.

Zajęcia artystyczne

Działalność twórcza i artystyczna wspomagała podnoszenie kompetencji intra- oraz interpersonalnych dzieci, a także harmonijny rozwój ich zmysłów dzięki temu, że doświadczenia i emocje mogły uzewnętrznić za pośrednictwem różnych środków ekspresji. Zajęcia te uwrażliwiały na piękno, wyrabiały poczucie estetyki i umożliwiały wyrażenie siebie środkami artystycznymi. Dzieci poznawały najważniejsze dzieła sztuki oraz dowiadywały się, gdzie się one znajdują. Zajęcia przygotowywały do rozwijania twórczych umiejętności, które zostaną wykorzystane w przyszłości. Udział w nich przyczynił się do wzmocnienia inicjatywności dzieci i pomagał w nawiązaniu relacji.

Zajęcia artystyczne dotyczyły różnych dziedzin i aktywności:

- „Śpiewajmy i grajmy razem”,
- „Coś z niczego”,
- „Sensoplastycznie”.

Zajęcia informatyczne

Dużym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia z programowania:

- „Klub programistów”,
- „Mali programiści”.

Ich uczestnicy poznali podstawy programowania, korzystając z narzędzi dostosowanych do potrzeb dzieci i młodzieży. W języku Scratch tworzyli interaktywne historyjki, animacje bądź gry. Programowanie odbywało się w sposób wizualny – elementy języka mają kształt puzzli, które ułożone we właściwy sposób składają się na program lub grę. Uczniowie podczas pisania za pomocą specjalnych bloczków swoich pierwszych programów komputerowych poznali uniwersalne mechanizmy ich tworzenia. Zajęcia przeplatane były różnorodnymi ćwiczeniami kreatywnymi i zabawami ruchowymi rozwijającymi myślenie logiczne oraz abstrakcyjne. Dzięki nim uczestnicy zdobyli umiejętności przydatne w rozwiązywaniu codziennych, niekoniecznie programistycznych problemów. Podczas zajęć korzystaliśmy z ćwiczeń z projektu „Godzina Kodowania”, scenariuszy lekcji ze strony „Mistrzowie Kodowania” oraz gry dydaktycznej „Scottie Go!”

Zajęcia regionalne

W celu rozwijania poczucia przynależności do społeczności lokalnej, regionalnej i narodowej zorganizowaliśmy zajęcia:

- „Tradycje ludowe łączą pokolenia”,
- „Nysa i okolice – moje miejsce na Ziemi”.

Dziecięca ciekawość, stała gotowość do poznawania i przeżywania czegoś nowego pozwoliły nam na upowszechnianie i kultywowanie postaw patriotycznych wśród reprezentantów młodego pokolenia, by słowa „Polak” i „Ojczyzna” wypowiedane były z dumą. Zajęcia regionalne angażowały uczniów do różnych działań na rzecz szkoły i swojej miejscowości. Dzięki nim wzbogaciła się baza dydaktyczna placówki. Dzieci uczyły się nawzajem od siebie. Efektem finalnym było wykonanie folderu o historii i legendach Niwnicy. Uczniowie uczestniczący w zajęciach rozwinęli swoje kompetencje społeczne i obywatelskie.

Zajęcia pozaszkolne

We współpracy ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Rozwoju Wsi Niwnica zrealizowaliśmy zadanie „Świetlice wiejskie ośrodkami kultury na wsi”, w ramach którego organizowaliśmy imprezy dla lokalnych społeczności: Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, kiermasze świąteczne itp. Dzieci z różnych miejscowości spotykały się na wycieczkach rowerowych czy dyskotekach – na przykład z okazji Dnia Chłopaka czy andrzejek. Zaczęły zawiązywać się między nimi znajomości i przyjaźnie. Na zajęcia do świetlic zapraszamy różnych specjalistów. Naszymi gośćmi byli: pedagog, plastyk, fotograf, animator tańca.

Dzięki takim inicjatywom rozwijamy pasje i zainteresowania naszych uczniów, zachęcamy ich i angażujemy do aktywnego spędzania wolnego czasu, przeciwdziałamy agresji, wzmacniamy umiejętności nawiązywania kontaktów i podejmowania decyzji. Udział w zajęciach wspomógł kształtowanie u uczniów kompetencji społecznych i obywatelskich, przygotowując do uczestnictwa w działaniach społeczności lokalnych i sąsiedzkich.

Podsumowanie

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Niwnicy we współpracy ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Rozwoju Wsi Niwnica podejmuje wiele inicjatyw na rzecz integracji środowiska społecznego, rozwoju zainteresowań, tworzenia przestrzeni do rozwoju życia kulturalnego dla uczniów i ich rodziców, efektywnie włącza rodziców w proces nauczania. Pod wpływem naszych działań mieszkańcy poszczególnych sołectw coraz częściej angażują się we współpracę, a niejednokrotnie sami podejmują się organizacji imprez dla środowiska lokalnego. Takie inicjatywy sprzyjają również prawidłowej komunikacji między wszystkimi podmiotami społeczności szkolnej.

Wspólne działania rozwinęły kompetencje kluczowe, takie jak:

- komunikowanie się podczas wykonywanych zadań;
- wykorzystywanie zasobu języka obcego w sytuacjach codziennych;
- umiejętność rozwiązywania problemów wynikających z codziennych sytuacji;
- posługiwanie się technologią komputerową w życiu codziennym oraz umiejętność wyszukiwania informacji;
- umiejętność organizowania procesu uczenia się;
- efektywne zarządzanie czasem;

- przygotowanie do uczestnictwa w życiu społecznym;
- umiejętność wcielania pomysłów w czyn;
- wyrażanie siebie środkami artystycznymi i udział w życiu kulturalnym.

Podjęmowane działania przyczyniły się do wzrostu kompetencji kluczowych, pokazały jak ważna jest współpraca całej społeczności szkolnej i jak wpływa na wszechstronny rozwój dziecka.

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

tel. 22 345 37 00, fax 22 345 37 70

email: sekretariat@ore.edu.pl

www.ore.edu.pl

